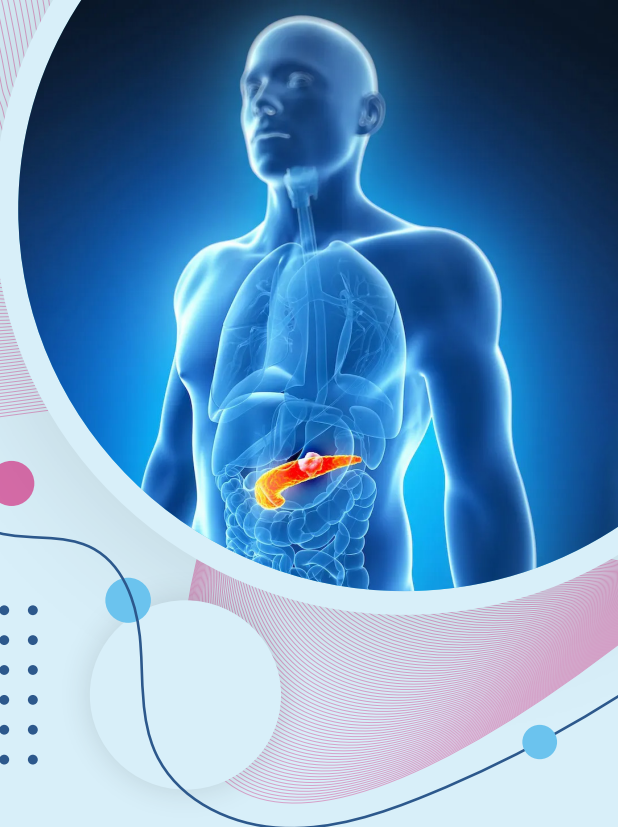

سرطان لوزالمعده یا پانکراس

بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی سرطان بکرت

کد سند: ۲۹-۲۰-۶-BCC

تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۴/۰۲/۲۷

☎ ۰۲۱-۹۲۰۰۱۳۶۰

🌐 barkat.ccenter

🌐 bcc.barkatshd.com

سرطان لوزالمعده یا پانکراس چیست؟

پانکراس یا لوزالمعده یکی از اعضای دستگاه گوارش است که به همراه کیسه صفرا در هضم غذا نقش دارد. با ایجاد جهش در دی ان ای (DNA) سلول‌ها پانکراس، سلول‌ها بی‌وقفه رشد میکنند و بدون مرگ سلولی به زندگی طبیعی خود ادامه می‌دهند. تجمع این سلول‌ها منجر به تشکیل تومور در پانکراس میشود. اگر این نوع از سرطان درمان نشود به ارگانه‌های اطراف و رگ‌های خونی گسترش می‌یابد.

علائم سرطان پانکراس

درد: به علت فشار تومور بر اعصاب، در ناحیه‌ی فوقانی شکم درد متناوب احساس میشود که به پشت منتشر میشود و باعث کمر درد نیز میشود.
زردی یا یرقان: با گسترش سرطان لوزالمعده به مجرای صفراوی، مواد تشکیل دهنده‌ی صفرا وارد خون شده و باعث زرد شدن پوست و چشم می‌شوند. این انسداد در مجرای صفراوی باعث روشن شدن رنگ مدفوع، تیره شدن ادرار و خارش می‌شود.
از دست دادن اشتها و احساس سیری زودرس
حالت تهوع و استفراغ
کاهش وزن غیرقابل توجیه
سرگیجه و ضعف
مدفوع چرب، کمرنگ یا خاکستری
لرز

اسپاسم عضلانی

اسهال

تجمع خودبه خودی لخته در رگ‌های خونی عمقی دست و پا یا سایر رگ‌های سطحی

افسردگی

افزایش قند خون: به علت کاهش تولید هورمون انسولین

علائم سرطان پانکراس پیشرفته

اگر سرطان گسترش پیدا کند یا دچار متاستاز شود، علائم جدید با توجه به ناحیه‌ی آسیب دیده آشکار میشود. برخی علائم نادر سرطان پانکراس که به محل درگیری بستگی دارد عبارت‌اند از:
- انسولینوما (تولید بیش از حد انسولین): باعث علائمی مانند عرق کردن، اضطراب، سرگیجه، غش کردن و کاهش قند خون میشود.

- گلوکاگونوما (تولید بیش از حد گلوکاگون): از علائم آن میتوان اسهال، تشنگی بیش از حد، پرادراری و کاهش وزن را نام برد.
- گاسترینوما (تولید بیش از حد گاسترین): درد شکمی، زخم معده که میتواند باعث خونریزی گوارشی شود، ریفلاکس و کاهش وزن از علائم این نوع سرطان پانکراس است.
- سوماتوستاتینوما (تولید بیش از حد سوماتوستاتین): باعث ایجاد اسهال، کاهش وزن، درد شکمی، مدفوع چرب و بدبو میشود.
- ویدیوما (تولید بیش از حد پپتید وازواکتینو روده): علائم آن شامل اسهال آبکی، درد شکمی، گرگرفتگی صورت است.

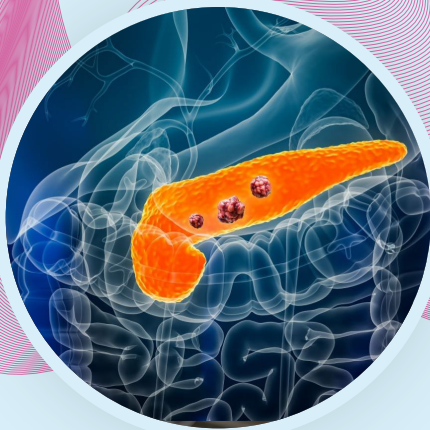
علائم برخی از سرطان پانکراس پیشرفته و مرحله آخری شامل موارد زیر هستند:

- درد
- از دست دادن وزن به مقدار زیاد
- کمتر خوردن و کمتر نوشیدن و بی‌اشتهایی
- تهوع
- تغییر رنگ مدفوع
- ورم شکم
- آسیب یا جمع شدن آب در شکم
- ادرار تیره رنگ
- تغییر در الگوی تنفس

علت سرطان پانکراس چیست؟

۱. عوامل خطر قابل تغییر

- استفاده از تنباکو: سیگار کشیدن یکی از مهمترین عوامل خطر سرطان پانکراس است. خطر ابتلا به سرطان پانکراس در افراد سیگاری در مقایسه با افرادی که هرگز سیگار نکشیده‌اند، دو برابر بیشتر است. حدود ۲۵ درصد از سرطان‌های پانکراس به علت سیگار کشیدن ایجاد میشود. سیگار کشیدن و استفاده از سایر محصولات تنباکو خطر سرطان پانکراس را افزایش میدهد، خوشبختانه با ترک سیگار این خطر کاهش می‌یابد.
- اضافه وزن: چربی بیش از حد (چاقی) عامل خطر بزرگی برای سرطان پانکراس است. احتمال ابتلا به سرطان پانکراس در افراد چاق با شاخص توده بدنی (BMI) ۳۰ یا بیشتر، ۲۰ درصد افزایش می‌یابد. چاقی دور کمر در افرادی که حتی اضافه وزن ندارند عامل خطر مهمی محسوب میشود.
- قرار گرفتن در معرض مواد شیمیایی در محل کار: هنگام تماس با یک ماده سرطانزا، در بدن رادیکال‌های آزاد تشکیل میشود. آسیب سلول‌ها بر عملکرد طبیعی آنها تاثیر می‌گذارد و باعث سرطانی شدن آنها میشود. قرار

جراحی برای درمان سرطان پانکراس

- جراحی ویپل: این روش جراحی زمانی که سرطان، سر غده‌ی پانکراس را درگیر کرده باشد و سرطان سر پانکراس باشد، کاربرد دارد. جراح، سر و گردن پانکراس و گاهی کل پانکراس به همراه بخشی از معده، دوازدهه، گره‌های لنفاوی و سایر بافتها را خارج میکند. این جراحی، پیچیده است و دارای عوارضی شامل عفونت، خونریزی و مشکلات معده می باشد.

- دیستال پانکراتکتومی: این روش معمولاً برای درمان تومور سلولهای عصبی یا نورواندوکراین توصیه میشود و سرطان دم پانکراس. طی آن جراح دم و سایر قسمتهای پانکراس و طحال را حذف میکند.

- پانکراتکتومی کامل: جراح کل پانکراس و طحال را خارج میکند. فرد بدون پانکراس میتواند زندگی کند، اما ممکن است به دیابت مبتلا شود زیرا بدن دیگر انسولین تولید نمیکند.

- جراحی تسکین دهنده: در این روش امکان برداشتن سلولها سرطانی پانکراس وجود ندارد. اگر در مجرای صفراوی یا دوازدهه انسداد وجود داشته باشد، با ایجاد بای پس، جریان صفرا از کبد تسهیل می یابد تا درد و مشکلات گوارشی به حداقل برسد. راه دیگری که برای از بین بردن انسداد مجاری صفراوی استفاده میشود، قرار دادن یک استنت کوچک در مجرا برای باز نگه داشتن آن است. این روش کمتر تهاجمی است و با استفاده از آندوسکوپ انجام می گیرد.

شیعی درمانی سرطان پانکراس

پرتو درمان

درمان هدفمند

درمان برای تسکین درد سرطان پانکراس

تغذیه مناسب سرطان پانکراس

شاید از خود پرسید که بیمار مبتلا به سرطان پانکراس چه مواد غذایی باید بخورد؟ آیا تغذیه در بهبودی و یا بدتر کردن این بیماری موثر است؟ نکته‌ای که در تغذیه سرطان پانکراس وجود دارد، این است که میتوان به تغذیه‌ی مناسب در این بیماری، درد را تسکین داد و سختی را کاهش داد. زیرا مصرف مواد غذایی نامناسب برای این بیماران میتواند درد آنها را بیشتر کند. یکی از اصلی ترین علائم در این بیماری درد است. بنابراین مصرف غذاهای مناسب میتواند در کار کشیدن از پانکراس بیمار، نقش داشته باشد.

گرفتن در معرض برخی مواد شیمیایی مانند مواد مورد استفاده در نظافت کاری، آفت کشها، رنگها و مواد شیمیایی مورد استفاده در پالایش فلزات، خطر ابتلا به سرطان پانکراس را افزایش میدهد.

۲- عوامل خطر غیر قابل تغییر

- سن: خطر ابتلا به سرطان لوزالمعده با افزایش سن بیشتر میشود. تقریباً تمام بیماران بالای ۴۵ سال هستند و دو سوم افراد حداقل ۶۵ سال دارند. میانگین سن بیماران در زمان تشخیص سرطان پانکراس ۷۰ سال است.

- جنسیت: احتمال سرطان پانکراس در مردان نسبت به زنان اندکی بیشتر است که ممکن است با مصرف بالای دخانیات در مردان، که خطر سرطان پانکراس را افزایش میدهد مرتبط باشد.

- سابقه‌ی خانوادگی: به نظر میرسد ژن سرطان پانکراس در برخی خانواده ها منتقل میشود. در برخی خانواده‌ها، به علت سندرمهای ژنتیکی خطر بالای سرطان پانکراس وجود دارد.

- دیابت: سرطان پانکراس در افراد مبتلا به دیابت، به خصوص دیابت نوع ۲ رایج است. این نوع دیابت اغلب در بزرگسالی آغاز میشود و با اضافه وزن و چاقی مرتبط است. ارتباط سرطان پانکراس با دیابت نوع ۱ (جوانان) کاملاً مشخص نشده است.

- پانکراتیت مزمن - التهاب لوزالمعده: پانکراتیت مزمن به معنای التهاب طولانی مدت در پانکراس است که با افزایش خطر ابتلا به سرطان پانکراس (به خصوص در افراد سیگاری) ارتباط دارد، اما بیشتر افراد مبتلا به پانکراتیت هرگز به سرطان پانکراس مبتلا نمیشوند. پانکراتیت مزمن گاهی به علت جهش ژنتیکی نیز ایجاد میشود. افراد مبتلا به این نوع پانکراتیت دارای خطر ابتلا به سرطان پانکراس هستند.

- دیگر بیماریها: برخی تحقیقات حاکی از آن است که عفونت معده با باکتری هلیکوباکتر پیلوری (H. pylori)، هپاتیت B، سیروز، التهاب لثه یا بیماری پریدونتال باعث افزایش خطر ابتلا به سرطان پانکراس میشود.

- نژاد: نژاد آفریقایی آمریکایی نسبت به سفیدپوستان کمی بیشتر به سرطان پانکراس مبتلا میشوند.

درمان

هدف از درمان بدخیمی پانکراس، حذف سرطان و تسکین علائم دردناک است و میتواند شامل عمل جراحی جهت برداشتن تمام لوزالمعده یا بخشی از آن، شیمی درمانی، پرتودرمانی و مراقبت های تسکین دهنده باشد. حذف کامل سرطان در مراحل اولیه که سرطان محدود است و به نقاط دیگری گسترش نیافته است، بیشتر میسر میباشد اما با گسترش سرطان حذف کامل سلولهای سرطانی مشکل میشود. به همین دلیل تشخیص زود هنگام سرطان مهمترین اقدام است.

پس در ادامه به برخی از نکات تغذیه‌ای که میتوانند به تسکین سرطان پانکراس کمک کنند پرداخته‌ایم:

- کرفس، کنگر و مرزنگوش از مواد غذایی هستند که میتوانند در کاهش سرعت تولید و رشد سلولهای سرطانی موثر باشند.

- میوه و سبزیها حاوی فلاونوئیدها هستند و میتوانند در روند بیماری سرطان نقش خوبی داشته باشند.

- از غذاهای گوشتی که حاوی گوشتهای مانده هستند و یا دارای مواد غذایی اکسیدشده هستند، باید پرهیز کنید.

- ترشیها از مواد غذایی هستند که این بیماران نباید مصرف کنند.

پیشگیری از سرطان پانکراس

به گفته‌ی انجمن سرطان آمریکا، هیچ روش خاصی برای جلوگیری از سرطان پانکراس وجود ندارد. با این حال، اجتناب از عوامل خاصی مانند ترک سیگار، حفظ وزن سالم، ورزش، مصرف مقدار زیادی میوه و سبزیجات و غلات کامل و مصرف کمتر گوشت قرمز، ممکن است خطر ابتلا به سرطان را کاهش دهد. تشخیص و درمان سرطان پانکراس دشوار است زیرا نشانه های آن اغلب تا مراحل پیشرفته آشکار نمیشود. افرادی که که شانس بالایی برای ابتلا به سرطان پانکراس دارند، باید تحت نظر دکتر گوارش و کبد باشند و غربالگری شوند تا با تشخیص زودهنگام و درمان اولیه، به بهترین نتیجه برسند.

مطالعات نشان میدهند، ویتامین D خطر ابتلا به انواع مختلف سرطان از جمله سرطان پانکراس را کاهش میدهد. مصرف ویتامینهای گروه B مانند B۹، B۱۲ و فولات در غذا، اما نه به صورت قرص، خطر ابتلا به سرطان پانکراس را کاهش میدهد. بااین حال، برای تایید این موضوع، نیاز به انجام مطالعات بیشتری است.